

ULUSLARARASI BEDÜZZAMAN SEMPOZYUMU-III

**20. Asırda İslâm Düşüncesinin Yeniden Yapılanması ve
Bedüzzaman Said Nursî**

İlmi Heyet

Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş, Prof. Dr. İbrahim Canan,
Prof. Dr. Suat Yıldırım, Prof. Dr. Ahmet Akgündüz, Prof. Dr. Faris Kaya

Yayına Hazırlayan

Mehmet Paksu

Tercümeleler

Arapça

Veli Sırım, Abdülaziz Hatip, Kenan Demirtaş

İngilizce

Metin Karabaşoğlu

Almanca

Nuriye Uşşak

Dizgi

Nesil Basım Yayın

551 32 25

Baskı, Cilt:

Nesil Matbaacılık A.Ş.

551 32 27

ISBN 975-408-271-5

©

Bu eserin yayın hakkı Nesil Basım Yayın A.Ş.'ye aittir.

◆

Sanayi Cad. Bilge Sk.No: 2

Yenibsona / İSTANBUL

Tel: (0212) 551 32 25 pbx

ULUSLARARASI BEDIÜZZAMAN SEMPOZYUMU

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON BEDIÜZZAMAN

المنتدى العالمي لدراسة البديوي

24-26 September 1995 İstanbul - TURKEY

BEDIÜZZAMAN'A GÖRE ÖLDÜKTEN SONRA DIRİLİŞİN İSBATI

HÜSEYİN ÂŞÛR*

Rahman ve Rahîm Olan Allah'ın adıyla.

"Allah'ın rahmetinin eserlerine bir bak: Arzı, ölümünün ardından nasıl diriltiyor! Şüphesiz O, ölüleri de mutlaka diriltecektir. O, her şeye kadirdir."¹

Üstad Bediüzzaman Nursî'nin üslubu, eşsiz, zengin ve aynı zamanda câzib özelliğiyle başkalarinkinden farklılık arz ediyor. Bu üslup, İslâmî gerçeklerin ne derece makul, uyumlu ve sağlam olduğunu açıkça gösteriyor. Bu üslubuyla o, aynı zamanda kinaye yoluyla doğru hakikatleri gösteren temsil ve hikâyeciklerle mücerret mânâları zihinlere yaklaşıyor.

Belki de Üstad Said Nursî'ye bu konuda yetişecek kimse yoktur. Nitekim, aynı alanda bu üslubu kullanan çok az kimse vardır. Meselâ, Mevlâna Celâleddin Rûmî, buna yakın bir üslub kullanmıştır. Fakat, bunu tasavvuf alanında gerçekleştirmiştir. Bediüzzaman ise, diriliş, haşir, peygamberlik, Allah'ın birliği gibi İslâmî hakikatleri isbat ederken bu üsluptan yararlanmış. Bunu da, aynı anda hem vicdana hem de akla hitab eden, her ikisini de ikna edip besleyen aklî ve hayalî temsillerden yola çıkmıştır. O bu alanda, İslâmî Kelâm ilmine asrın ruhuyla uyum sağlayan büyük bir

* HÜSEYİN ÂŞÛR (Araştırmacı-Yazar)

Mısır'da faaliyetini sürdüren Muhtârü'l-İslâmî Gazetecilik ve Yayıncılık adlı kuruluşun genel koordinatörüdür. 1000'in üzerinde kitap yayınlayan Hüseyin Âşûr ayrıca üç de dergi çıkarılmaktadır:

1. Fikir ve edebiyat dergisi: *el-Muhtârü'l-İslâmî*
2. Kadın dergisi: *Hacer*
3. Çocuk dergisi: *Zemzem*.

Bediüzzaman Said Nursî ve Risale-i Nur hakkında pek çok yazı yayınlayan Hüseyin Âşûr, Üstadın hayatı ve ahlâkı ile ilgili bir kitap ile beraber Ahmed Behcet'in "Türkiye'de İslâmî Hareketin Lideri Said Nursî" isimli bir kitabını neşretmiştir.

¹Rum Suresi: 50.

gelişme kazandırmıştır. Nitekim Bediüzzaman, modern ilmin toyluk döneminde yaşamıştır. Bu dönemde modern ilmin din yerini tutabileceği sanılmış, bütün dinlere özellikle de İslam'a gerek dünya çapında ve gerekse bölgesel olarak saldırılmıştır. Burada şunu da unutmayalım ki, o dönemde İslam özellikle Türkiye'de büyük bir saldırıya maruz kalmıştır. Böyle bir ortamda, Türkiye gibi bir yerde İslam'ı etkin bir biçimde savunabilmek için akli, ilmi ve ikna edici bir üslupla akıl ve vicdanlara hitap etmekten başkası mümkün değildi.

Belki de, Bediüzzaman'ın eserlerinin gerek Türkiye'de ve gerekse İslam Dünyasının diğer bölgelerinde meydana getirdiği müthiş tesirin sebebi bu ve benzeri özellikleridir.

Haşir konusunu ve Üstad Bediüzzaman'ın vicdana hitab ve akli ikna eden temsil-yer yoluyla bunu nasıl isbat ettiğine göz attığımızda bile, onun üslubunun orijinalliğini hemen farkedebiliyoruz. Bu üslubta, kısa hikayecikler ile avâm-ı nâsın anlayışını okşamakta ve Haşir, Ahiret halleri ve diğer İslâmî gerçekleri en açık bir biçimde izah etmektedir.

Meselâ, Üstad Bediüzzaman, hepimizin elinden tutarak bizi geçmiş veya geleceğe götürmekte, her yerdeki türlü türlü mu'cizeleri bize müşahede ettirmekte, böylece de hikmetin ne derece intizamla işlediğini, inâyeti gösteren işaretlerin ne kadar açık olduğunu, adalet belirtilerinin parlaklık derecesini, geniş rahmet meyvelerinin ne denli zahir olduğunu göstermektedir. Kalb gözü kör olmayanlar kesin olarak inanırlar ki, böyle bir Sultan'ın hikmetinden daha mükemmel bir hikmeti, Onun inayetinden daha güzel bir inayeti, Onun rahmetinden daha geniş bir rahmeti, Onun adâletinden daha parlak bir adâleti tasavvur etmek mümkün değildir. Fakat dünya denilen memleket bu hikmet, inâyet, rahmet ve adâletin hakikatlerini tam olarak göstermeye yetmediğinden, bir de o hikmet, rahmet ve adâleti tahakkuk ettirecek, Onun makarr-ı saltanatında daimî saraylar, parlak ve sâbit mekânlar, hoş ve ebedî meskenler mesut ve ölümsüz ahâli olmadığı takdirde, şu gördüğümüz hikmet, inâyet ve rahmeti inkâr etmek lazım gelir.

Bu açık ve parlak adâletin delil, işâret ve âlâmetlerini inkâr etmek ise, büyük bir ahmaklıktır. Bu tıpkı, gündüzün ortasında güneşin ışığını gözleriyle gördüğü halde güneşin kendisini inkâr edenin akılsızlığını andırır. Bütün âlâmetler gözler önünde dururken ahireti inkâr etmek şöyle demeyi gerektirir: Gördüğümüz hikmet dolu bu icraatlar, kerem dolu gayeler taşıyan bu fiiller ve rahmet yüklü bu güzelliklerin sahibi olan Zât,—hâşâ yüzbin defa hâşâ—ancak boş ve abes işler yapıyor! Böyle bir iddia ise, hakikatlerin zıtlarına dönüşmesinden başka bir şey değildir. Bu da, eşyanın varlığını, hattâ bizzat kendi kendilerini inkâr eden sofestâiler dışında bütün akıl sahiplerinin ittifakıyla imkânsızdır.

O halde bu dünya memleketinden başka bir memleketin bulunması gerekir ki, orada büyük bir mahkeme, yüksek bir adâlet ve büyük bir kerem gerçekleşsin ve bu rahmet, hikmet, inâyet ve adâlet bütün parlaklık ve açıklığıyla tezahür edebilsin. Bu gördüğümüz memleket olan dünya, ancak bir tecrübe ve imtihan meydanıdır, bir eğitim ve manevra alanıdır, O Sultan'ın harika sanatlarının sergisidir ve çok kısa ve geçici bir dar-ı ziyafettir. Görmüyor musunuz ki, her gün peş peşe bir katile gelip biri gidip kayboluyor? İşte bu memleketin durumu bu... Her gün dolup başalıyor. Bir gün gelecek bütün bütün boşalacak ve başka bakî ve dâimî bir diyara dö-

nüştürülecektir. Bütün insanlar oraya nakledilecek ve herbirine yaptığına göre ceza veya mükâfat verilecektir.

Kıyametten bahsederken Bediüzzaman prensip olarak nazarılarımızı şu gerçeğe de çeviriyor: Biz kesin olarak biliyoruz ki, bir köy muhtarsız olmaz, bir iğne ustası olmaz, sahipsiz olamaz, bir harf kâtipsiz olmaz... O halde bu parlak, muntazam ve düzenli memleket nasıl olur da hakimsiz ve sultansız olduğu iddia edilebilir?

Madem kesin olarak bu memleketin bir Sultanı vardır, o halde mutlaka bir hesabın, bir cezanın, bir haşır ve kıyametin de bulunması gerekir. İşte Üstad Bediüzzaman'ın metodu budur. Haşrın zarûrî olduğunu, bizim ve her şeyin buna ihtiyacı bulunduğunu isbat ediyor.

Dünya denilen bu memlekette sevap ve ceza yok denecek kadar azdır, o halde başka bir diyarda bir mahkeme-i kübrâ vardır. Görülmüyor mu ki, zalim, izzet ve zorbalığıyla, mazlum zillet ve ezilmişliğiyle buradan göçüp gidiyorlar. O Adil ve Kerim Sultan'a, iyileri mükâfatlandırmaması, saltanatını hafife alan kötülerini de cezalandırmaması yakışmaz. Bu memlekette, bu hükmün bin cüzünden bir cüz'ü bile yerine getirilmediğine göre, demek ki, büyük bir mahkemeye bırakılıyor.

Her yere serpiştirilmiş bu büyük nimetler parlak bir kemâl ve açık bir cemâle işaretten başka bir şey değildir. Hiç şüphesiz, eksiksiz fakat gizli kemâl bütün mahlukatın huzurunda ilân ve isbat edilmeyi gerektirir. Eşi benzeri bulunmayan o gizli cemâl ise görülmek ve ızhâr edilmek ister. O halde göç daimî ve ebedî bir aleme doğrudur.

Bu dünyada çok küçük bir ucunu gördüğümüz bu kemâl ve cemâlden başka, bir de peygamberler ve ilâhî elçiler yüksek sesle yalvarıp dua ediyorlar; o sınırsız kemâl ve cemâli görmek için O Yüce Sultan'ın kendilerini huzuruna almasını diliyorlar. Sonra aynı elçiler, ya bir nevi özel telefonlarıyla veya O'nun yüce divanına doğru yükselip çıkmakla O büyük Sultanla doğrudan doğruya irtibat kurup bize haber veriyorlar ki, O Sultan iyileri mükâfatlandırmak için muazzam ve parlak bir mekân döşemiş, kötülerini cezalandırmak için de korkunç bir zindan hazırlamıştır.

Bediüzzaman, yine basit ve sade temsil ve teşbih yoluyla Levh-i Mahfuzu her şeyi hatta en küçük ve basit işleri kaydeden bir fotoğraf makinasına benzetir. Nasıl ki, şahsî hüviyet ve kimlik cüzdanları, o hüviyetlerin alındığı büyük bir kaynak sicilin varlığına işaret ediyorsa, sızıntı ve damlalar büyük ve zengin bir menbain varlığını gösteriyorsa, insandaki kuvve-i hafıza da büyük ve ince bir muhafazayı gösteriyor. Aynı şekilde ağaçların çekirdekleri meyvelerin nüveleri de küçük hüviyetler mesabesinde olup küçük birer levh-i mahfuz niteliğindedir.

Bu büyük inkılablar ve müthiş değişiklikler, bu kuruluş ve yıkılış, ictima ve dağılma, tebeddül ve tegayyur hep bir maksattan haber veriyorlar; bir gayeyi gösteriyorlar. Bütün bunlar da, müthiş bir yıkılış ve kuruluşa sahne olacak müthiş bir günün işaret ve alametleridir. Bu da kıyamet günüdür. "O gün ne mal fayda verir ne de evlat. Ancak Allah'a temiz bir kalb ile gelenler (o günde fayda görür)."²

Allah, Büyük müceddid ve mütefekkir Üstad Bediüzzaman Said Nursî'ye rahmet eylesin.

Son duamız şudur: "Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun!"

²Şuara: 89.